

AKTI, KURU PUBLICĒŠANA NAV OBLIGĀTA

PADOMES LĒMUMS

(2009. gada 16. decembris)

par to, lai Latvijas Republikas iestādes varētu sniegt valsts atbalstu lauksaimniecības zemes iegādei laikā no 2010. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim

(2009/991/ES)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 108. panta 2. punkta trešo daļu,

ņemot vērā lūgumu, ko 2009. gada 17. novembrī izteikusi Latvijas Republikas valdība,

tā kā:

- (1) Latvijas Republika (turpmāk "Latvija") 2009. gada 17. novembrī iesniedza Padomei lūgumu pieņemt lēmumu saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 88. panta 2. punkta trešo daļu par Latvijas plānu Latvijas lauksaimniekiem sniegt valsts atbalstu lauksaimniecības zemes iegādei.
- (2) Saskaņā ar Latvijas Centrālās statistikas pārvaldes sniegtajiem datiem 97,6 % no visām lauku saimniecībām ir mazākas par 15,9 hektāriem. Tātad lielākā daļa Latvijas lauku saimniecību ir daļēji naturālas lauku saimniecības. Latvijas lauku saimniecību nelabvēlīgā platības struktūra, tas, ka no visām dalībvalstīm Latvija saņem viszemākos tiešos maksājumus atbilstīgi tās 2003. gada Pievienošanās aktā paredzētajam pakāpeniskas ieviešanas mehānismam, un mazajai peļņai nesamērīgi lielais lauksaimniecībā ieguldītais darbs izskaidro zemos ienākumus no lauksaimniecības, kas 2009. gadā samazinājās vēl vairāk.
- (3) Latvijas Centrālās statistikas pārvaldes sniegtie dati liecina, ka līdz 2007. gadam kopējā lauksaimniecības zemes platība bija 1 930 900 hektāru, taču tiešo maksājumu atbalstam deklarētā kopējā platība nebija lielāka par 1 551 185 hektāriem. Tātad 379 715 hektāru zemes īpašnieki un apsaimniekotāji nebija lauksaimnieki. Valsts atbalsts ļautu lauksaimniekiem nopirkt tādu lauksaimniecības zemi.
- (4) Pasaules mēroga krīzes izraisītā pasaules ekonomikas lejupslīdes padziļināšanās 2009. gadā ir negatīvi ietekmējusi Latvijas ekonomiku un Latvijas lauku saimniecības gan tāpēc, ka trūkst pieprasījuma, gan tāpēc, ka strauji ir kritušās iepirkuma cenas – 2009. gada pirmajos trīs ceturkšņos kviešu cenas bija apmēram 37 %, miežu cenas apmēram 44 % un piena cenas apmēram 38 % zemākas par 2008. gada cenām.
- (5) Latvijas lauksaimnieku ienākumu līmeni vēl vairāk pasliktināja lauksaimniecības izejvielu cenu straujais pieaugums 2008. gadā (minerālmēsliem par 67 %, veterinārajiem pakalpojumiem par 46 %, elektrībai par 29 % un degvielai par 15 %), un 2009. gadā tās nav mazinājušās. Ražošanas izmaksas tādējādi ir saglabājušās nemainīgas. Ir paredzams, ka apstākļi daudzās Latvijas saimniecībās pasliktināsies arī turpmāk, palielinot tādu lauksaimnieku ģimeņu skaitu, kas dzīvo uz nabadzības robežas.
- (6) Bezdarba līmenis Latvijā ir augstāka Eiropas Savienībā – 2009. gada septembrī tas jau sasniedza 19,7 %, un kopš 2009. gada janvāra tas ir pieaudzis par 62 %. Valsts atbalstam tādēļ būtu jāpalīdz bezdarbniekiem pievērsties saimniekošanai laukos, ļaujot nopirkt lauksaimniecības zemi. Tam arī vajadzētu dot iespēju lauksaimniekiem, kas vairs nav nodarbināti citās nozarēs un piekopj daļēji naturālu saimniecību, uzlabot viņu saimniecības teritoriālo struktūru, nodrošinot ienākumus, kas garantētu elementāru dzīves līmeni, pārtiekot no lauksaimniecības. Tāpat tam būtu jāveicina iespēja bezdarbniekiem, kam ir vajadzīgs kapitāls, lai pārietu pašnodarbinātu personu statusā, pārdot tiem piederošu lauksaimniecības zemi.
- (7) Tā kā lauksaimniekiem trūkst finanšu līdzekļu un zemes iegādei paredzētu komerciālo aizdevumu procentu likmes ir augstas, lauksaimniekiem ir ļoti grūti iegūt komerciālu aizdevumu tādiem ieguldījumiem kā lauksaimniecības zemes iegāde. 2009. gada novembrī kredītiestāžu piemērotās procentu likmes komerciālām kredītlīnijām lauksaimniecības zemes iegādei pārsniedza 15 % gadā.
- (8) Lauksaimniecības zemes tirgū 2009. gadā sākās lejupslīde. Darījumu skaits ievērojami samazinājās, un saskaņā ar Zemesgrāmatas datiem zemes pārdošanas un pirkšanas darījumu skaits salīdzinājumā ar 2007. gadu samazinājās 4,5 reizes.
- (9) Piešķiramā valsts atbalsta kopējā summa ir līdz 8 miljoniem Latvijas latu (LVL), un šim atbalstam vajadzētu ļaut apmēram 1 000 lauksaimnieku laikā no 2010. gada līdz 2013. gadam iegādāties kopumā 70 000 hektāru lauksaimniecības zemes. Uz atbalstu var pretendēt gan valsts, gan pašvaldību, kā arī fizisko personu īpašumā esoša zeme.

- (10) Valsts atbalstu sniegs, subsidējot procentu maksājumus par aizdevumiem, sedzot 4 procentu punktus no bankas piemērotās gada procentu likmes. Tomēr, ja šī gada procentu likme būs zemāka par 4 procentu punktiem, aizņēmējam atlīdzinās visus reāli samaksātos aizdevuma procentus.

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Latvijas iestāžu izņēmuma kārtā piešķirtais valsts atbalsts aizdevumiem, lai iegādātos lauksaimniecības zemi, kura summa nepārsniedz LVL 8 miljonus un kuru piešķir laikā no 2010. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim, ir uzskatāms par saderīgu ar iekšējo tirgu.

2. pants

- (11) Komisija šajā posmā nav sākusi nekādas procedūras un nav pieņēmusi nostāju par atbalsta būtību un saderību.

Šis lēmums ir adresēts Latvijas Republikai.

Briselē, 2009. gada 16. decembrī

- (12) Tādējādi pastāv izņēmuma apstākļi, kas – atkāpjoties no nosacījumiem un vienīgi tiktāl, cik tas ir vajadzīgs, lai Latvijas lauku teritorijās ierobežotu nabadzību – tādu atbalstu ļauj uzskatīt par saderīgu ar iekšējo tirgu,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
E. ERLANDSSON*